

ПРАБЛЕМЫ

АНДРЭЙ ДЫНЬКО. Усё геніяльнае проста: Маўклівыя пратэсты лета-2011 7

Нікнэйм: Рэвалюцыя • Чаму *Вконтакте*? • Спачатку быў *Стоп-бэнзын* • Хто за гэтым стаіць? • Геаграфія і маштаб пратэстаў • Рэпрэсіі былі эфэктыўнымі • Хто быў арганізатарам • Далёка да крытычнай масы • Будь проще • Адсутная апазыцыя • Сухая рэшта

КРЫНІЦЫ

РАМАН ПАЎЛОВІЧ. Сігізмунд (Зыгмунт) Барадзін: In memoriam . 15

СИГИЗМУНД БОРОДИН. К вопросу о реформе среднего образования на примере дисциплины «Всемирная история. История Беларуси» 17

УЛАДЗІМЕР ЛЯХОЎСКІ, АНДРЭЙ ЧАРНЯКЕВІЧ. Кузьма Цярэшчанка: АСТА NON VERBA 23

КУЗЬМА ЦЯРЭШЧАНКА. Мой удзел у беларускім руху 65
Пра С. Булак-Балаховіча • [СЯРЭДНЯЯ ЛІТВА] • [ВІЛЕНСКІ БЕЛАРУСКІ НАЦЫЯНАЛЬНЫ КАМІТЭТ]

АЛЕКСАНДР БУРБИС. Белоруссия и ее экономическое положение 98

МАРЫНА ЗАПАРТЫКА. «Блаславі тых, хто памятае» 129
Лісты-ўспаміны Ванды Дзяржынскай

ВАНДА ДЗЯРЖЫНСКАЯ. Лісты да Вацлава Лукашэвіча 133

РУСЛАН РАВЯКА. «Працоўны сьпіс» Андрэя Вангіна (Блажэвіча) 156

РЭЦЭНЗІІ

КРЫСЬЦІЯН ГАНЦЭР. Спэкуляцый замест сур'ёзнага даследаваньня 162

Уступныя артыкулы • Крыніцы • Выбар крыніц • Крытыка крыніц • Вывады

Выданьне, якое аглядаецца ў артыкуле: Аліев Ростислав Владимирович. *Брестская крепость. Воспоминания и документы*. Москва: «Вече», 2010.

АНДРЭЙ ЦІХАМІРАЎ. Праект «Віленска-менскай уніі»: Чаму царская Расія ня знішчыла ў сябе рыма-каталіцызм? 173

Выданьне, якое аглядаецца ў артыкуле: Михаил Долбилов, Дариус Сталюнас. *Обратная уния: Из истории отношений между католицизмом и православием в Российской империи 1840—1873*. Вильнюс: LII leidykla, 2010.

ВІТАЛЬ ВОРАНАЎ. Уяўнае ўбоства беларускай драматургіі 182

Выданьне, якое аглядаецца ў артыкуле: Siwek, Beata. *Wolność ukrzyżowana. Rzecz o białoruskim dramacie i teatrze*. Lublin: Wydawnictwo KUL, 2011.

ВОЛЬФ РУБІНЧЫК. Кніга пра беларускі паноptyкум 186

Выданьне, якое аглядаецца ў артыкуле: Bekus, Nelly. *Struggle over identity: the official and the alternative Belarusianness*. Budapest-New York: CEU Press, 2010.

РАМАН АБРАМЧУК. Пакуль яшчэ не падручнік, але ўжо крыніца натхнення 191

Выданьне, якое аглядаецца ў артыкуле: Сасноўскі, Э. А. *Гісторыя беларускай музычнай культуры ад старажытнасці да канца XVIII ст.* — Мінск: Харвест, 2010.

ЭМАНУІЛ ІЮФЕ. Карыснае выданьне, нягледзячы на недахопы і плягіят 198

Выданьне, якое аглядаецца ў артыкуле: *Беларускае замежжа. Беларускае зарубезжэ*. Мінск: Выдавецтва «Беларуская Энцыклапедыя імя Пётруся Броўкі», 2010.

ДЫСКУСІЯ

МІХАІЛ ДАЛЫЛАЎ. Беларусь і Літва скрозь лінзы розных мэтадалёгіяў 210

АНДРЭЙ КІШТЫМАЎ. Няхай будзе больш беларускіх гісторыяў 219

ЮРЫ ПАЦЮПА, ПАВЕЛ БУКА. Сыстэма часьцінаў мовы. Да іманэнтнай беларускай граматыкі 227

Уводзіны • Часьціны мовы і іх узаемапераходы • Заступнік і лічэбнік • Дзее-спакменьнік • Прыналежнік • Прыслоўнік і прыслоўе • Ці існуе станаслоў? • Зычваньне формаў • Іерархія мовы і праблема міжыслоўяў • Замкнёныя

ДАСЬЛЕДАВАНЬНІ

ЗЯНОНАС НОРКУС. Вялікае Княства Літоўскае ў параўнальнай гістарычнай сацыялёгіі імперыяў 260

Уводзіны • Пытаньне імперскага характару ВКЛ у гістарыяграфіі • Імперыя як аб'ект параўнальнай гістарычнай сацыялёгіі • Ці Вялікае Княства было імперыяй?

АЛЬФРЭДАС БУМБЛАЎСКАС. Да праблемы цывілізацыйнага характару Вялікага Княства Літоўскага 301

Praescriptum • Праблема • Калізіі гістарыяграфіі • Пошукі новай канцэпцыі • ВКЛ у XIII—XIV стст. • ВКЛ у XV—XVI стст. • ВКЛ у XVII—XVIII стст.

СЯРГЕЙ САНЬКО. Эпанімічная вэрсія паходжаньня назвы Літва ў сьвятле беларускіх рэфлексаў індаэўрапейскага блізьнечага міту 320

ЗІГМАНТАС КЯЎПА. Праблемы палітычнага становішча Вялікага Княства Літоўскага ў Рэчы Паспалітай абодвух народаў і ягонага разьвіцьця ў 1569—1764 гг. 338

ТАЦЯНА ВАРОНІЧ. Прастытуцыя ў гарадах Беларусі: другая палова XIX — пачатак XX стст. 347

СЯРГЕЙ АСТАНКОВІЧ. Апанас Ярушэвіч: штрыхі да партрэта гісторыка і мовазнаўцы 384

Этапы жыццёвага шляху • Асаблівасці навуковага і грамадзкага сьветапогляду Апанаса Ярушэвіча

АЛЕСЬ СМАЛЯНЧУК. Праблемы сучаснага беларускага гісторыяпісання і калектыўная ідэнтычнасьць 397

АНДРЭЙ ЧАРНЯКЕВІЧ. «Вырваць, што можна...» Стварэньне Найвышэйшай Рады Беларускай Народнай Рэспублікі як досьвед беларускага «мірнага выкарыстаньня палякаў» 406

АРСЕНЬ ЛІС. Уводзіны ў Аляксандра Цьвікевіча 422

АЛЯКСАНДАР ПАГАРЭЛЫ. Трансфармацыя элемэнтаў сялянскай культуры ў нацыянальныя сымбалі на старонках друку Беларускай хрысьціянскай дэмакратыі — Беларускага народнага аб'яднаньня (1921—1939 гг.) 444

Асаблівасці заходнебеларускай публічнай сфэры • Папулізм і вясковая культура • Правільна зразуметы рэгіяналізм • Назіраючы за БССР • Дзье розныя эвалюцыі • Фармаваньне канцэпцыі народнай культуры • Рэканструкцыя этнічнай культуры • «Добрыя» ды «благія» звычаі і мода • Этнічная культура і барацьба за моладзь • У абароне народных звычаяў • Сьвятыя народныя, сьвяты «казённыя» • «Палітычны танец»

АНАТОЛЬ СІДАРЭВІЧ. Уцякач з БССР Самуіл Кулеш: недасьледаваныя пласты гісторыі 483

Дадатак: ліст С. Куляша да А. Луцкевіча 493

ВАСІЛЬ МАТОХ. «Досыць саветам над намі сьмяяцца» «Галадамор» і антысавецкія настроі ў Беларусі ў першай палове 1930-х гг. 495

IN MEMORIAM

УЛАДЗІСЛАЎ ГАРБАЦКІ. Якая культура, такая і палітыка. 3 нагоды сьмерці Ірыны Бугровой 500